

LXIII. Nemzeti Foglalkoztatási Alap

Prof. Dr. Palkovics László
az Alap felett rendelkező miniszter

Budapest, 2022. június „16.”

Nemzeti Foglalkoztatási Alap fejezet száma és megnevezése:

LXIII. Nemzeti Foglalkoztatási Alap

Nemzeti Foglalkoztatási Alap felett rendelkező megnevezése:

Technológiai és ipari miniszter

Nemzeti Foglalkoztatási Alapkezelő megnevezése:

Technológiai és Ipari Minisztérium

LXIII. Nemzeti Foglalkoztatási Alap 2023. évi költségvetési javaslata

I. A célok meghatározása:

A Nemzeti Foglalkoztatási Alap fő célja, hogy biztosítsa a foglalkoztatást elősegítő támogatások működtetéséhez, a szakképzési támogatásokhoz, a bérgarancia támogatásokhoz szükséges pénzügyi forrást, valamint finanszírozza az álláskeresői ellátásokat. Az európai uniós források felhasználása, a 2021-2027-es időszak tervezett munkaerőpiaci programjai tekintetében a Nemzeti Foglalkoztatási Alap előfinanszírozást teljesít.

Az elmúlt években a közfoglalkoztatás jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a segélyalapú társadalmat munkaalapú társadalom váltsa fel Magyarországon. A közfoglalkoztatást a kormány továbbra is átmeneti foglalkoztatásnak tekinti, amely segély helyett munkát és jövedelmet biztosít az álláskeresői számára. A közfoglalkoztatás az ország leghátrányosabb térségeiben élők számára szinte az egyetlen lehetőséget jelenti az értéktérítő munkára, ezért a közfoglalkoztatás kiemelten fontos alapeleme a területi aránytalanságok felszámolása. A korábbi évekhez hasonlóan a 2023. évi költségvetésnek is célja, hogy a Start-munkaprogram keretében az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni nem tudók a közfoglalkoztatás révén munkát kapjanak. A Start-munkaprogram finanszírozása 2023. évben is a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból valósul meg.

A kormány szándéka, hogy a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiaci elhelyezkedését ösztönözni szükséges. A magyar gazdaság helyzetének újbóli erősödésével a kormány lehetőséget teremt a közfoglalkoztatottak piaci alapú munkavállalására és mindezt a Nemzeti Foglalkoztatási Alap forrásainak felhasználásával biztosítja.

A Nemzeti Foglalkoztatási Alappal a technológiai és ipari miniszter, mint foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszter rendelkezik. Rendelkezési jogát a képzési alaprész (2. cím Szakképzési támogatások) tekintetében a szakképzésért felelős miniszterrel (kulturális és innovációs miniszter), a közfoglalkoztatás támogatására meghatározott előirányzat (6. cím Start-munkaprogram) tekintetében a közfoglalkoztatásért felelős miniszterrel (belügyminiszter) megosztva gyakorolja.

II. A célok megvalósításához rendelkezésre álló források 2023-ban:

8. cím Előfinanszírozott uniós programok kiadásainak visszatérülése

A Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) és a Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP) ún. „egycsatornás finanszírozási” rendszerben – a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból előfinanszírozással – lebonyolított programjainak megvalósítása során, a projekt előrehaladási jelentésekben igényelt támogatási összegek az EU által (fejezeti kezelésű előirányzatból) megtérítésre kerülnek a Nemzeti Foglalkoztatási Alap javára.

Az EU-s elő- és társfinanszírozás kiadási jogcím (2020. évig elnevezése 2014-2020-as időszak munkaerőpiaci programjainak előfinanszírozása kiadási jogcím) előirányzata terhére az „Ifjúsági Garancia” (IG) intézkedés csomag (GINOP 5.2.1./VEKOP 8.2.1.), az „Út a munkaerőpiacra” (GINOP 5.1.1./VEKOP 8.1.1.) és „A strukturális változásokhoz való alkalmazkodás segítése” (GINOP 5.3.10./VEKOP 17.) projektek kerültek előfinanszírozásra. A 2014-2020. közötti tervezési időszak programjai 2022. évben lezárulnak, a 2022. évben felhasznált források visszatérülése 2023. évben realizálódik. A 2021-2027. közötti tervezési időszak uniós társfinanszírozással megvalósuló munkaerőpiaci programjainak megvalósítása 2021. évben megkezdődött a GINOP Plusz-3.2.1-21 „A munkavállalók és vállalatok alkalmazkodóképességének és termelékenységének javítása a munkaerő fejlesztésén keresztül” című program megvalósításával.

Az Előfinanszírozott uniós programok kiadásainak visszatérülése bevételi jogcím előirányzatán a 2023-as tervévben 60 000,0 millió forint bevétellel számoltunk, melyben figyelembe vettük a 2014-2020-as tervezési időszak, valamint a 2021-2027. évi új tervezési időszak előfinanszírozással megvalósuló programjaiban visszaigénylésre kerülő támogatási összegek várható megtérítését.

9. cím Egyéb bevétel

Egyéb bevételként 2023. évben 3000,0 millió forint előirányzat került meghatározásra, a következőkből adódóan: A foglalkoztatási alaprészből nyújtott kölcsönökből, támogatások és ellátások visszaköveteléséből keletkező visszafizetések, bírságokból, kamatokból, valamint különféle egyéb bevételekből a tervévben a területi egységek (kormányhivatalok) által kezelt források tekintetében 1000,0 millió forint, a központi egység (Alapkezelő) tekintetében 1200,0 millió forint tervezett bevétel folyik be 2023. évben a Nemzeti Foglalkoztatási Alapba. A szakképzési egyéb bevételek jogcímen 800,0 millió forint bevételt terveztünk.

11. cím Bér garancia támogatás törlesztése

A bér garancia támogatások keretében nyújtott kölcsönökből visszaáramló bevétel – az előirányzat utóbbi évekbeli teljesítésére tekintettel – a tervek szerint 2023. évben 400,0 millió forintot tesz ki.

12. cím Társadalombiztosítási járulék Nemzeti Foglalkoztatási Alapot megillető része

A 2020. július 1-jén hatályba lépett, a társadalombiztosítás ellátásaira jogosultakról, valamint ezen ellátások fedezetéről szóló 2019. évi CXXII. törvényben bevezetésre került a társadalombiztosítási járulék, ami felváltotta az egészségbiztosítási és munkaerőpiaci járulékot, valamint a nyugdíjjárulékot. A befizetett társadalombiztosítási járulékból az állami adóhatóság 8,1%-ot munkaerőpiaci járulék címen a Nemzeti Foglalkoztatási Alapnak naponta utal át.

A Társadalombiztosítási járulék Nemzeti Foglalkoztatási Alapot megillető része bevételi jogcím 2023. évi előirányzatának tervezett összege 327 700,0 millió forint. Az ezen a jogcímen a társadalombiztosítási járulékból befolyó összeg tervezésénél a 2022. év eltelt időszakának tényleges teljesítése, a 2022. év hátralévő időszakának várható teljesítése, a makrogazdasági mutatók szerinti bruttó bér- és keresettömeg változás hatásai, valamint a megosztási szabály kerültek figyelembevételre.

III. A célok eléréséhez 2023-ban tervezett feladatok, programok:

1. cím Foglalkoztatási támogatások

A Nemzeti Foglalkoztatási Alapban a foglalkoztatást elősegítő támogatásokra tervezett 2023. évi előirányzat 9 000,0 millió forint.

A kormány döntése értelmében az elkövetkezendő időszakban célunk a teljes foglalkoztatottság elérése, ami akkor valósítható meg hosszútávon fenntartható módon, ha abban minél nagyobb arányt képvisel a versenyszféra, ha minél több új, adófizető munkahely jön létre, és ha azok, akik képesek és készek nyílt munkaerőpiaci feltételek mellett dolgozni, megfelelő segítséget kapnak az elhelyezkedésükhöz. Ehhez célzott munkaerőpiaci programokat szükséges indítani.

A Foglalkoztatási támogatások kiadási jogcím előirányzata a későbbiek folyamán felosztásra kerül decentralizált, valamint központi keretre.

A decentralizált keret az állami foglalkoztatási szerv hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalok részére allokálva, a foglalkoztatást elősegítő szolgáltatásokról és támogatásokról szóló 100/2021. (II. 27.) Korm. rendeletben meghatározott különféle foglalkoztatást elősegítő támogatások, így a súlyosan hátrányos helyzetű munkavállaló foglalkoztatásának támogatása, a csoportos létszámleépítés elkerülését vagy enyhítését célzó támogatás, bértámogatás, mobilitási támogatás, munkaerőpiaci alkalmazkodás támogatása, a vállalkozóvá válást elősegítő támogatás működtetésének, valamint foglalkoztatást elősegítő szolgáltatás-vásárlás finanszírozására szolgál. A decentralizált keret elsősorban az uniós forrásból nem nyújtható támogatásokra használható fel.

A központi keretből meghatározóan központi munkaerőpiaci programok finanszírozására kerül sor. 2023. évben rendelkezésre áll majd a pénzügyi forrás a Kisgyermeket nevelők munkaerőpiaci visszatérésének támogatására a Közép-Magyarországi régióban program folytatásához, valamint a Nyári diákmunka program támogatására, amely már közel 10 év óta sikeres foglalkoztatási program. A Közfoglalkoztatásból a versenyszférába program az elért eredményeire tekintettel 2023. évben tervezetten újra meghirdetésre kerül, a program keretében – a közfoglalkoztatottak ösztönzése céljából, a versenyszférában történő elhelyezkedés esetén – elhelyezkedési juttatást biztosítunk. A jelenleg zajló háborús események következményeként a magyar gazdaság foglalkoztatási helyzetét érintő negatív hatások miatt a csoportos létszámleépítések kezeléséhez a központi keretben jelentős összegű pénzügyi forrás kerül elkülönítésre.

2. cím Szakképzési támogatások

A Szakképzési támogatások kiadási jogcím 2023. évi előirányzatának tervezett összege 45 144,0 millió forintban került meghatározásra. Az előirányzat a szakpolitikai célok, a szakképzési rendszer működtetéséhez szükséges források figyelembe vételével került megtervezésre.

Az előirányzat biztosít forrást a kifutó rendszerű Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjra, továbbá az új rendszerű, a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény 59. §-a szerinti ösztöndíjra és pályakezdési juttatásra.

Az előirányzatból kerülnek biztosításra a gazdasági kamarák szakképzéssel kapcsolatos, törvényben előírt feladatai ellátásához, valamint a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal és más szakmai szervezetek szakképzési feladataihoz, esetleges kisebb fejlesztési programokhoz kapcsolódó támogatások, továbbá a kifutó beruházás-ösztönzési célú képzési támogatások 2023. évre esetlegesen áthúzódó kifizetései.

3. cím Passzív kiadások, álláskeresési támogatások

Az álláskeresési támogatások rendszere 2011. évben alakult át jelentősen a mielőbbi elhelyezkedés ösztönzése érdekében. Az előirányzat 2023. évi tervezett összege – a 2021. évi tényleges teljesítést, a 2022. év eltelt időszakának tényleges teljesítését és az ebből adódóan várható éves teljesítést, az ellátásban részesülő létszám és a keresetek várható alakulását figyelembe véve – 115 700,0 millió forintban került megállapításra. Az előirányzat teljesülése módosítás nélkül eltérhet az előirányzattól.

Ez az előirányzat az álláskeresői járadékot, a nyugdíj előtti álláskeresői segítyt, valamint az ellátások megállapításával kapcsolatos útiköltség-térítést és az ellátásokkal összefüggő közvetlen költségeket foglalja magába.

4. cím Bérgarancia kifizetések

A bérgarancia alaprészből (4. cím Bérgarancia kifizetések) a felszámolás alatt álló gazdálkodó szervezetek dolgozóikkal szemben fennálló, munkabér- és végkielégítés tartozásának kiegyenlítésére szolgáló támogatások a Bérgarancia Alapról szóló 1994. évi LXVI. törvény alapján nyújthatók. A bérgarancia kifizetések 2023. évi tervezett előirányzata – a 2021. évi tényleges teljesítést, a 2022. évi várható felhasználást és a bérgarancia támogatások maximális összegének emelkedését figyelembe véve – 2500,0 millió forintban került meghatározásra. Az előirányzat teljesülése módosítás nélkül eltérhet az előirányzattól.

5. cím Működtetési célú kifizetések

A Magyar Államkincstár által terhelt, a számlavezetéssel kapcsolatos működési kiadásokra (kincstári tranzakciós díj, postai kifizetési utalvány díj), valamint esetlegesen a megszűnt jogcímekhez kapcsolódó kifizetésekre 2023. évre 800,0 millió forint előirányzat került meghatározásra.

6. cím Start-munkaprogram

A következő éveket érintő kormányzati szándék továbbra is a teljes foglalkoztatottság megvalósítása, továbbá a magyar gazdaság helyzetének újbóli erősödésével a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiaci elhelyezkedésének ösztönzése. 2016-ig a közfoglalkoztatásba évről-évre magasabb létszám került bevonásba, azóta pedig folyamatosan csökken a közfoglalkoztatottak száma. Továbbra is az egyik legfontosabb célként fogalmazódik meg, hogy az elsődleges munkaerőpiacon történő elhelyezkedés ösztönzése mellett a közfoglalkoztatás az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni nem tudó álláskereső számára biztosítsa a munkavégzés lehetőségét. A cél elérését értéktéremtő, hasznos, a helyi sajátosságokon alapuló, a település önfenntartását elősegítő programok szolgálják. Prioritásként kezelendő a közfoglalkoztatottak elsődleges munkaerőpiacra történő kijutásának elősegítése, képzésük támogatása és a közfoglalkoztatási programokban történő bennragadásuk megelőzése. Az előbbieket komplementer módon úgy szükséges megvalósítani, hogy együttesen a foglalkoztatás tartós és pénzügyileg is fenntartható növekedését eredményezzék.

A koronavírus okozta járványhelyzet után, a gazdaság újraindításával az álláskereső létszáma 2022. évben csökkenő tendenciát mutat, ami várhatóan továbbra is folytatódik. A csökkenő létszám a közfoglalkoztatásra szánt források – előző évhez viszonyított – csökkenését is eredményezi. A 2023. évi költségvetésben közfoglalkoztatásra 110 000,0 millió forint előirányzat került meghatározásra. Ez az előirányzat az elmúlt évek tapasztalatait tekintve várhatóan elegendő lesz arra, hogy 2023. évben is biztosítsa a közfoglalkoztatás lehetőségét azok számára, akik hosszabb ideig nem tudnak visszatérni az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatási támogatások iránt felmerülő többletigények esetén az előirányzat a Kormány engedélyével túlléphető.

A 2023. évi előirányzatból az előző évről áthúzódó támogatásokon felül új indítású országos közfoglalkoztatási programok, járási és egyéb mintaprogramok, országos és megyei közfoglalkoztatási kiállítások valósulhatnak meg, valamint a hagyományos önkormányzati közfoglalkoztatás a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás formájában.

7. cím EU-s elő- és társfinanszírozás

A hátrányos helyzetű álláskereső foglalkoztathatóságának javítását szolgáló, az állami foglalkoztatási szerv hatáskörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalok által megvalósított uniós programok előfinanszírozással valósulnak meg, és a kifizetésekhez szükséges forráshoz az intézmények az Alap jelenlegi pénzellátási rendszerén keresztül jutnak hozzá.

A foglalkoztatást elősegítő támogatások működtetése és a pénzügyi felhasználás tekintetében hatékonynak bizonyult az uniós forrásokból megvalósított munkaerőpiaci programok végrehajtására kialakított, elkülönített állami pénzalapon keresztüli előfinanszírozási és végrehajtási rendszer, melyet a megfelelő tervezhetőség és a rendelkezésre álló uniós források ütemes és teljes-körű felhasználása érdekében továbbra is indokolt működtetni. Az előfinanszírozási rendszer kulcsfontosságúnak bizonyult a megfelelő ütemű forráslehívás biztosításában.

Az uniós források tervezése során a kormány azt az elvárást fogalmazta meg, hogy a foglalkoztatást elősegítő támogatásokra fordított kiadásokra elsősorban uniós forrást szükséges felhasználni. Ennek megfelelően történt az operatív programok tervezése. A 2021-2027-es tervezési időszak uniós társfinanszírozással megvalósuló munkaerőpiaci programjainak megvalósítása 2021. évben megkezdődött a GINOP Plusz-3.2.1-21 „A munkavállalók és vállalatok alkalmazkodóképességének és termelékenységének javítása a munkaerő fejlesztésén keresztül” című program megvalósításával. A támogatás célja, hogy a feltételeknek megfelelő vállalkozásoknak továbbadott támogatást nyújtson a munkahelyi képzések megvalósításához, ezzel növelve a termelékenységüket.

A 2021-2027-es időszak pénzügyi forrásainak biztonságos felhasználása érdekében a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 2023. évi költségvetésének tervezetében az EU-s elő- és társfinanszírozás kiadási jogcím 85 000,0 millió forint előirányzati összeggel került megtervezésre.

16. cím Válsághelyzeti támogatás

A „Válsághelyzeti támogatás” kiadási jogcímen kerül 2022. évben kifizetésre az Ukrajnában kialakult fegyveres konfliktussal összefüggően egyrészt a Magyarországon történő foglalkoztatás elősegítése érdekében a lakhatási és utazási költségek megtérítéséhez nyújtott támogatás, másrészt a rendszeres létfenntartási támogatás. (Előbbi az Ukrajna területéről érkezett, ukrán állampolgársággal rendelkező személyek munkavállalásának támogatásáról szóló 96/2022. (III. 10.) Korm. rendelet, az ukrán állampolgársággal rendelkező személyek foglalkoztatásának támogatásáról szóló 172/2022. (IV. 29.) Korm. rendelet, valamint az ukrán állampolgársággal rendelkező személyek egyes költségvetési szerveknél való foglalkoztatásának támogatásáról szóló 173/2022. (IV. 29.) Korm. rendelet alapján, utóbbi a veszélyhelyzet ideje alatt szomszédos országban fennálló humanitárius katasztrófára tekintettel, az ideiglenes védelemre jogosultként elismert személyek foglalkoztatásával és juttatásaival kapcsolatos egyes szabályokról, valamint a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet módosításáról szóló 106/2022. (III. 12.) Korm. rendelet alapján.)

Ezen támogatások 2023. évre áthúzódó kötelezettségeinek kifizetéséhez szükséges pénzügyi forrás biztosítása céljából a 2023. évi költségvetésben 200,0 millió forint előirányzat áll rendelkezésre. Az előirányzat a Kormány engedélyével túlléphető.

IV. 2023-ban tervezett költségvetési bevételek és költségvetési kiadások számszaki bemutatása:

Millió forintban egy tizedessel

Megnevezés	Költségvetési kiadások	Költségvetési bevételek
Foglalkoztatási támogatások	9 000,0	
Szakképzési támogatások	45 144,0	
Passzív kiadások, álláskeresési támogatások	115 700,0	
Bérgarancia kifizetések	2 500,0	
Működtetési célú kifizetések	800,0	
Start-munkaprogram	110 000,0	
EU-s elő- és társfinanszírozás	85 000,0	
Válsághelyzeti támogatás	200,0	
Előfinanszírozott uniós programok kiadásainak visszatérülése		60 000,0
Egyéb bevétel		3 000,0
Bérgarancia támogatás törlesztése		400,0
Társadalombiztosítási járulék Nemzeti Foglalkoztatási Alapot megillető része		327 700,0
Összesen:	368 344,0	391 100,0